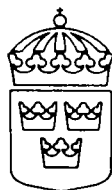

Justitieutskottets betänkande

1988/89:JuU7

Resning

1988/89
JuU7

Propositionen m.m.

I proposition 1987/88:58 har regeringen (justitiedepartementet) efter hörande av lagrådet föreslagit riksdagen att anta vid propositionen följande förslag till

1. lag om ändring i regeringsformen,
2. lag om ändring i tryckfrihetsförordningen,
3. lag om ändring i rättegångsbalken,
4. lag om ändring i äktenskapsbalken,
5. lag om ändring i ärvdabalken,
6. lag om ändring i utsökningsbalken,
7. lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1),
8. lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,
9. lag om ändring i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem.

Propositionen har hänvisats till konstitutionsutskottet beträffande förslagen till ändring i regeringsformen och tryckfrihetsförordningen samt i övrigt till justitieutskottet.

Justitieutskottet har i ärendet avgivit yttrande till konstitutionsutskottet (JuU 1987/88:3 y). De till konstitutionsutskottet hänvisade delarna har av konstitutionsutskottet behandlats i betänkandena KU 1987/88:35 och 1988/89:KU2. I sistnämnda betänkande hemställer konstitutionsutskottet (mom. 5) att riksdagen slutligt antar de tidigare som vilande antagna ovan nämnda förslagen till lag om ändring i regeringsformen och tryckfrihetsförordningen.

De till justitieutskottet hänvisade lagförslagen har följande lydelse.

Lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om rättegångsbalken

dels att 58 kap. 4, 6–8 och 12 §§ samt 59 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att i balken skall införas fyra nya paragrafer, 58 kap. 10 a, 13 och 14 §§ samt 59 kap. 4 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

58 kap.

4 §

Vill någon söka resning, skall han hos högsta domstolen göra skriftlig ansökan därom.

Den som vill ansöka om resning skall göra detta skriftligen hos hovrätten, om domen meddelats av tingsrätt, och i annat fall hos högsta domstolen.

Ansökan om resning i tvistemål på grund av förhållande, som avses i 1 § första stycket 1, 2 eller 3, så ock i brottmål till men för den tilltalade skall göras inom ett år, sedan sökanden erhöll kännedom om det förhållande, varå ansökan grundas; åberopas annans brottsliga gärning som grund för ansökan, må tiden räknas från det dom däröver vann laga kraft. Resning i tvistemål på grund av förhållande, som avses i 1 § första stycket 4, skall sökas inom sex månader, sedan domen vann laga kraft.

Ansökan om resning i tvistemål på grund av något sådant förhållande som avses i 1 § första stycket 1, 2 eller 3 samt ansökan om resning i brottmål till men för den tilltalade skall göras inom ett år från det att sökanden fick kännedom om det förhållande som ansökningen grundas på. Åberopas annans brottsliga gärning som grund för ansökan, får tiden räknas från det dom över gärningen vann laga kraft. Resning i tvistemål på grund av något sådant förhållande, som avses i 1 § första stycket 4, skall sökas inom sex månader från det att domen vann laga kraft.

6 §

Avvisas ej resningsansökan, skall ansökan med därvid fogade handlingar delgivas motparten och föreläggande meddelas honom att inkomma med skriftlig förklaring. Finnes ansökan ogrundad, må den dock omedelbart avslås.

Om resningsansökningen inte avvisas, skall den tillsammans med därvid fogade handlingar delges motparten. Denne skall samtidigt föreläggas att inkomma med skriftlig förklaring. Om ansökningen är ogrundad, får den dock avslås omedelbart.

Vad i 56 kap. 9, 10 och 12 §§ är stadgat om besvär i högsta domstolen äge motsvarande tillämpning beträffande resningsansökan.

Om prövning av ansökningen sker i hovrätt, tillämpas 52 kap. 8–12 §§. Om ansökningen tas upp omedelbart av högsta domstolen, tillämpas 56 kap. 9, 10 och 12 §§.

Högsta domstolen äge, när skäl äro därtill, förordna, att, till dess annorlunda föreskrives, vidare åtgärd för verkställighet av domen ej må äga rum.

Rätten får förordna att, till dess annat föreskrivs, vidare åtgärder för verkställighet av domen inte skall äga rum.

7 §

Beviljas resning, förordne högsta domstolen, att målet skall ånyo upptagas av den rätt, som sist dömt i målet; dock äge högsta domstolen, då resning beviljas i tvistemål eller i brottmål till den tilltalades förmån och saken finnes uppenbar, omedelbart ändra domen.

Uteblir sökanden, då målet ånyo företages till förhandling, vare resningen förfallen; uteblir motparten, må målet avgöras utan hinder därav. I kallelse skall intagas erinran därom. Vad nu sagts gälle dock ej i fråga om åklagare.

Beviljas resning, skall rätten samtidigt förordna att målet åter skall tas upp vid den domstol, som sist dömt i målet. Om resning beviljas i tvistemål eller i brottmål till den tilltalades förmån och saken är uppenbar, får rätten dock omedelbart ändra domen.

Uteblir sökanden, när målet på nytt tas upp vid en förhandling, skall resningen anses förfallen. Om motparten uteblir, får målet ändå avgöras. Kallelserna skall innehålla en upplysning om dessa regler. Vad som sägs i detta stycke gäller inte i fråga om åklagaren.

8 §

Avvisas eller avslås resningsansökan, äge högsta domstolen ålägga sökanden att ersätta motparten eller, om åklagaren är motpart, statsverket kostnaden å resningsärendet; har resning sökts av åklagaren, må kostnaden utgå av allmänna medel. Bifalles ansökan, skall frågan om kostnaden prövas i samband med målet efter dess återupptagande.

Avvisas eller avslås en resningsansökan, får sökanden åläggas att ersätta motparten eller, om åklagaren är motpart, staten kostnaderna i resningsärendet. Har resning sökts av åklagaren, får kostnaderna utgå av allmänna medel. Bifalls ansökningen, skall kostnadsfrågan prövas i samband med målet efter dess återupptagande.

10 a §

Om talan mot avgörande av annan myndighet än tingsrätt skulle ha fullföljts i tingsrätt eller hovrätt, görs ansökan om resning i ärendet skriftligen hos hovrätten. Detsamma gäller ärende som avgjorts genom godkännande av strafföreläggande eller godkännande av föreläggande av ordningsbot.

Beträffande sådan ansökan som gjorts enligt första stycket tillämpas 1-3 §§, 4 § andra stycket och 5-8 §§.

12 §

Vill någon söka återställande av försutten tid, skall han inom tre veckor, sedan förfallet upphörde, och sist inom ett år, sedan tiden utgick, hos högsta domstolen göra skriftlig ansökan därom.

Den som vill ansöka om återställande av försutten tid för fullföljd av talan i hovrätt eller för ansökan om återvinning eller återupptagande i tingsrätt skall göra detta skriftligen hos hovrätten inom tre veckor

från det att förfallet upphörde och sist inom ett år från det att tiden gick ut.

Ansökan om återställande av försutten tid för fullföljd av talan i högsta domstolen eller ansökan om återvinning eller återupptagande i hovrätt eller högsta domstolen görs skriftligen hos högsta domstolen inom den tid som anges i första stycket.

Beträffande ansökan, som nu sagts, äge vad i 5, 6 och 8 §§ är stadgat motsvarande tillämpning.

Beträffande ansökningen tillämpas 5, 6 och 8 §§.

13 §

Ansökan om återställande av försutten tid för fullföljd av talan i tingsrätt eller hovrätt mot sådant avgörande som avses i 10 a § görs skriftligen hos hovrätten. Beträffande sådan ansökan tillämpas 11 § och 12 § första och tredje styckena.

14 §

Vid fullföljd av talan mot hovrätts beslut i fråga om resning eller återställande av försutten tid gäller vad som sägs i 54 och 56 kap. om fullföljd av talan mot beslut i mål eller ärende, som väckts vid tingsrätt.

59 kap.

2 §

Vill någon besvära sig över domvilla, skall han till den rätt, där talan mot domen skolas fullföljas, eller, om fullföljd ej kunnat äga rum, till högsta domstolen inkomma med besvärslaga.

Besvär skola föras, om de grundas på omständighet, som avses i 1 § 1, 2 eller 5, inom sex månader, sedan domen vann laga kraft, och, om besvären grundas på omständighet, som avses i 1 § 3, inom sex månader, sedan klaganden erhöll kändedom om domen. Erhöll han kändedom om domen, innan den vann laga kraft, skall tiden räknas från den dag, då domen vann laga kraft.

Den som vill besvära sig över domvilla skall ge in en skriftlig besvärslaga till hovrätten, om domen meddelats av tingsrätt, och i annat fall till högsta domstolen.

Besvär skall föras, om de grundas på någon omständighet som avses i 1 § 1, 2 eller 5, inom sex månader från det att domen vann laga kraft, och, om besvären grundas på någon omständighet som avses i 1 § 3, inom sex månader från det att klaganden fick kändedom om domen. Fick han kändedom om domen, innan den vann laga kraft, skall tiden räknas från den dag, då domen vann laga kraft.

4 a §

Om talan mot avgörande av annan myndighet än tingsrätt skulle ha fullföljts i tingsrätt eller hovrätt, anføres besvär över domvilla i ärendet skriftligen hos hovrätten.

I fråga om besvär enligt första stycket tillämpas 1 §, 2 § andra stycket och 3 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989. Har ansökan om resning eller återställande av försutten tid gjorts före ikraftträdandet, tillämpas äldre bestämmelser. Detsamma gäller i fall då besvär över domvilla har anförts före ikraftträdandet.

Lag om ändring i äktenskapsbalken

Härigenom föreskrivs att i äktenskapsbalken skall införas en ny paragraf, 17 kap. 9 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

9 §.

Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken skall tillämpas i fråga om bodelning som förrättats av bodelningsförrättare. Härvid skall vad som sägs i 58 kap. 10 a och 13 §§ och 59 kap. 4 a § rättegångsbalken om fullföljd av talan gälla klander av bodelning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Lag om ändring i ärvdabalken

Häri genom föreskrivs att 23 kap. 5 § ärvdabalken i paragrafens lydelse enligt lagen (1987:231) om ändring i nämnda balk skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

23 kap.

5 §

På en delägares begäran skall rätten förordna någon att vara skiftesman. Vad som föreskrivs i 17 kap. 1-4 och 6-8 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make skall gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen skall dock betalas av dödsboet.

På en delägares begäran skall rätten förordna någon att vara skiftesman. Vad som föreskrivs i 17 kap. 1-4 och 6-9 §§ äktenskapsbalken om bodelning, bodelningsförrättare och make skall gälla i fråga om arvskifte, skiftesman och delägare i boet. Arvode och ersättning till skiftesmannen skall dock betalas av dödsboet.

Ställs boet under förvaltning av testamentsexekutor, är denne utan särskilt förordnande skiftesman. Detta gäller dock ej, om någon annan redan har förordnats som skiftesman eller om testamentsexekutorn är delägare i boet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 20 § utsökningsbalken skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 kap.

20 §

Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om kronofogdemyndighets beslut i utsökningsmål.

Vad som sägs i 58 kap. 11 och 12 §§ rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.

Vad som sägs i 58 kap. 13 § rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.

Användning av särskilt rättsmedel får ej utan synnerliga skäl föranleda att exekutiv försäljning hävs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Lag om ändring sjölagen (1891:35 s. 1)

Härigenom föreskrivs att i sjölagen (1891:35 s. 1)¹ skall införas en ny paragraf, 344 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

344 §

Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken skall tillämpas i fråga om dispasch. Härvid skall vad som sägs i 58 kap. 10 a och 13 §§ och 59 kap. 4 a § rättegångsbalken om fullföljd av talan gälla klander av dispasch.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Lagen omtryckt 1985:176.

Lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

3 §

Arbetsdomstolen är överrätt i mål som enligt 2 § upptagits vid tingsrätt och därifrån fullföljes.

Att i arbetsdomstolen talan i visst fall kan föras mot beslut, som meddelats av annan myndighet än tingsrätt, föreskrives i 12 kap. 70 och 71 §§ jordabalken och i lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt.

Arbetsdomstolen prövar besvär över domvilla i fråga om tingsrätts avgörande i mål som avses i 2 § och i fråga om de avgöranden av annan myndighet som avses i andra stycket. Frågor om resning och återställande av försutten tid beträffande sådana avgöranden prövas av högsta domstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Lagen omtryckt 1977:530.

Lag om ändring i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Vad som föreskrivs i 17 kap. 1, 2 och 4–8 §§ samt 18 kap. 1 § äktenskapsbalken gäller även vid tvist mellan sambor. Vad som sägs om makar skall därvid gälla sambor.

Vad som föreskrivs i 17 kap. 1, 2 och 4–9 §§ samt 18 kap. 1 § äktenskapsbalken gäller även vid tvist mellan sambor. Vad som sägs om makar skall därvid gälla sambor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Förslagen i propositionen gäller främst prövningen av ansökningar om resning och återställande av försutten tid i tvistemål och brottmål. Sådana ansökningar prövas enligt gällande ordning av högsta domstolen. I syfte att förbättra högsta domstolens möjligheter att tillfredsställande fylla funktionen som prejudikatinstans föreslås i propositionen att ansökningar om resning och återställande av försutten tid skall prövas av hovrätterna i stället för av högsta domstolen om de gäller tingsrättsavgöranden och vissa med dem likställda avgöranden. Vidare föreslås en mindre justering i reglerna om vilka domstolar som skall pröva besvär över domvilla.

Utskottet finner inte anledning till erinran mot förslagen och tillstyrker bifall till propositionen i här behandlade delar (lagförslagen 3—9).

Under ärendets beredning har uppmärksamats frågan om prövningen av domvillobesvär avseende beslut av hyresnämnd (se rättsfallet NJA 1987 s. 361 och den ändring i 59 kap. 2 § rättegångsbalken som har föreslagits i propositionen). Utskottet förordar att det i lagstiftningsärendet beslutas sådan ändring i lagen (1974:1082) om bostadsdomstol att besvär över domvilla i fråga om hyresnämnds beslut även framgent skall prövas av bostadsdomstolen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar de i proposition 1987/88:58 framlagda förslagen till

- a) lag om ändring i rättegångsbalken,
- b) lag om ändring i äktenskapsbalken,
- c) lag om ändring i ärvdabalken,
- d) lag om ändring i utsökningsbalken,
- e) lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1),
- f) lag om ändring i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,
- g) lag om ändring i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem,

2. att riksdagen antar följande förslag till

Lag om ändring i lagen (1974:1082) om bostadsdomstol

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:1082) om bostadsdomstol skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Bostadsdomstolen upptager besvär mot beslut av hyresnämnd enligt vad som föreskrives i lag eller annan författning.

Bostadsdomstolen prövar även besvär över domvilla i fråga om hyresnämnds beslut.

Stockholm den 24 november 1988

På justitieutskottets vägnar

Karin Ahrland

Närvarande: Karin Ahrland (fp), Lars-Erik Lövdén (s), Ulla-Britt Åbark (s), Jerry Martinger (m), Birthe Sörestedt (s), Ingbritt Irhammar (c), Bengt-Ola Rytta (s), Göthe Knutson (m), Göran Magnusson (s), Anders Andersson (m), Lars Sundin (fp), Kent Lundgren (mp), Sigrid Bolkéus (s), Barbro Andersson (s), Ingegerd Wärnersson (s), Kjell Ericsson (c) och Bo Hammar (vpk).

